

КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК КЛЮЧ ДО УСПІХУ

Сніжана Лисеменкова,

старший майстер Державного навчального закладу «Одеський професійний ліцей сфери послуг Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського», Одеса, Україна
snezkastepanovna@gmail.com

Анотація. Кар'єрне консультування надається з метою виявлення компетенцій, здібностей, мотивації здобувачів освіти, молодих і досвідчених фахівців для прогнозування подальшого професійного та кар'єрного розвитку. Воно дозволяє оцінити професійно-важливі якості та зорієнтувати на ті посадові позиції і галузі, де вони будуть найбільш затребувані, успішні. Кар'єрне консультування за результатами тестування може застосовуватися в Центрах сприяння працевлаштуванню здобувачів освіти і випускників, в відділах підбору персоналу.

Ключові слова: професійна (професійно-технічна) освіта, практика на підприємствах, кар'єра, здатність до підприємницької діяльності, успіх.

CAREER COUNSELING IS THE KEY TO SUCCESS

Snizhana Lysemenkova,

*senior master of the State Educational Institution "Odesa Vocational Lyceum of the Service Sector of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushinsky",
Odesa, Ukraine*

Abstract. Career counseling is provided with the aim of identifying competencies, abilities, and motivation of education seekers, young and experienced professionals for forecasting further professional and career development. It allows you to assess professionally important qualities and to focus on those positions and industries where they will be most in demand and successful. Career counseling based on the results of the test can be used in the Employment Assistance Centers for students and graduates, in the personnel selection departments.

Keywords: professional (vocational and technical) education, practice at enterprises, career, entrepreneurial ability, success.

Кар'єрне консультування – це інструмент та процес, який допомагає розробити правильну стратегію розвитку кар'єри та полегшує пошук роботи будь-якій людині. По суті, це експертна допомога, яка включає не лише сприяння знаходити роботу, а й удосконалення кар'єрних навичок. Зокрема, сприяти самоаналізу сильних та слабких професійних сторін, плануванню, підготовки резюме і проходження співбесід тощо.

На базі нашого закладу освіти з 2022 року працює Центр розвитку кар'єри «Назустріч інноваціям» і саме тут відбувається кар'єрне консультування молоді.

Кар'єрне консультування може бути індивідуальним або груповим, а ще воно має окремі напрями:

- **професійна орієнтація** – вибір професійної траєкторії або зміна професійної діяльності;

- **працевлаштування** – пошук роботи або проходження виробничої практики на підприємствах, створення резюме, підготовка до співбесіди та її успішне проходження;
- **розвиток кар'єри** – створення кар'єрного плану;
- **робота з кар'єрними кризами** – подолання професійного вигорання, втрати сенсів у роботі, порушення work-life балансу;
- **старт бізнесу** – допомога зі стартом власної справи.

На кар'єрних консультаціях готують молодь до майбутньої співбесіди, орієнтуючись на сильні сторони та обрані вакансії, роботодавців і компанії. Саме кар'єрні консультанти супроводжують своїх клієнтів на всіх етапах:

- визначення сильних сторін та професійних орієнтирів для пошуку вакансій;
- створення резюме і написання мотиваційного листа;
- підготовка до проходження співбесіди та виконання тестового завдання;
- супровід і підтримка у працевлаштуванні.

Центр розвитку кар'єри «Назустріч інноваціям» тісно співпрацює з Одеським обласним центром зайнятості, фахівці якого проводять зі здобувачами освіти тренінги, тестування та консультації щодо написання резюме та підготовки до успішної співбесіди.

Велике значення мають зустрічі з успішними випускниками, які відкривають свої власні справи, займають керівні посади та надають місця для здобувачів освіти з метою проходження виробничої практики та працевлаштування.

Методика кар'єрного консультування особливо ефективна для застосування з метою визначення подальшого професійного розвитку, здійснення ефективної взаємодії з компаніями-роботодавцями.

Завдяки кар'єрному консультуванню:

- майбутні кваліфіковані робітники будуть точно знати з чого починати свій шлях до успіху в професійній діяльності;
- за результатами тестування й консультацій фахівці можуть обрати сфери застосування своїх умінь і знань. Одні люди добре орієнтуються на ринку праці й прекрасно знають, куди йти та що вибирати, інші перебувають «як у тумані». Одна із задач консультації – позначити ті варіанти застосування себе, як людини з певною освітою, зі своїми унікальними здібностями, особистісними якостями може успішно та з інтересом для себе реалізувати;
- за підсумками тестування отримаєте списки конкретних посадових позицій, що існують на сучасному ринку праці й найбільш відповідають професійним інтересам;
- вибрати компанію для працевлаштування. Чомусь на цей бік роботи більшість людей не звертає суттєвої уваги, прагнучи знайти в основному вигідну посаду, а де – неважливо. Адже компанія – це своя маленька країна, зі своїми порядками, цінностями, культурою і, найголовніше, можливостями кар'єрного й професійного розвитку;
- дізнатися про свої сильні й слабкі сторони. Це визначена основа майбутньої конкурентоспроможності й продуктивності на роботі. Простий приклад: скільки молодих і вже досвідчених фахівців не знають, що писати в резюме в розділі «Додаткова інформація» про свої особисті характеристики. Частіше за все пишуть: «висока працездатність, стресостійкість, комунікабельність» та часто й думають те ж саме про себе. Потім на практиці таке «саморозуміння» може відігравати важливу роль й проти людини, тим більше, якщо вона справді потрапляє в робочі ситуації, де необхідно буде виявити високу стресостійкість, комунікабельність і т.п., а вона не має цих якостей. При

тому вона може мати інші переваги, які потрібно застосовувати в роботі абсолютно іншого роду. Під час аналізу результатів тестування консультант розповідає не тільки про сильні сторони й можливості їхнього застосування, але й відзначає слабкі сторони й шляхи їх компенсації та розвитку;

- знайти причини труднощів. Психолог допоможе знайти причину труднощів і визначити можливі варіанти подолання кризи, поставити нові цілі й шляхи їх досягнення;

- скласти оптимальний план кар'єрного та професійного шляху. Під час консультації напрацьовуються конкретні кроки з побудови подальшого професійного шляху. Розвиватися управлінською дорогою чи віддати перевагу шляху фахівця? Якщо обрати шлях управління, то на які позиції орієнтуватися, де просування буде найефективнішим і відповідати можливостям людини? Які перешкоди можуть з'явитися на шляху? Ці та інші питання Ви можете розглянути під час індивідуальної консультації;

- скласти правильно резюме;

- підготуватися до співбесіди.

Кар'єрне консультування здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти є одним з важливих чинників підвищення ефективності професійної (професійно-технічної) освіти, спрямоване на пізнання та розуміння індивідуальності здобувача освіти, щоб запропонувати йому відповідні програми та інструменти професійного самовизначення, професійного становлення, побудови професійної кар'єри, а також подальшого працевлаштування.

Комплексна програма з кар'єрного керівництва і консультування включає найрізноманітніші послуги, серед яких можуть бути: допомога вступникам у виборі головного напрямку навчання; тестування з подальшою самооцінкою і самоаналізом можливостей кар'єрного розвитку у межах обраної професії та спеціалізації; навчання навичкам прийняття рішень; підготовка успішних, креативних, конкурентоспроможних фахівців на сучасному ринку праці.

Список посилань

Вітковська, О. І. (2001). *Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації: монографія*. Науковий світ.

Єгорова, Є. В. (2009). *Теорія та практика психологічного супроводу учнів закладів професійної освіти: навч. посіб.*

Єгорова, Є. В. та ін. (2014). *Професійна орієнтація: підручник*. (О. М. Ігнатович, Ред.). Імекс-ЛТД.

Закатнов, Д. А. (2004). Стан та перспективи професійної орієнтації школярів. *Нові напрямки творчого розвитку особистості школяра: матеріали науково-практичної конференції*, 39-41.

Біскуп, В. С. (2010). Декомпозиційна структура інтегральної кар'єрної компетентності та її складові. *Психологія і суспільство*, 4, 82-89.

Біскуп, В. С. (2016). Принципи та технології компетентнісного підходу до формування професійної кар'єри студентської молоді. *Грані*, 5 (133), 61-68.